

Symposium

Twee Vlaamse
professionaliseringsinitiatieven voor
lerarenopleiders:
het belang van onderzoek centraal!

Congres voor lerarenopleiders, 4 februari 2016

Inleiding

- Belang van professionalisering van lerarenopleiders
- Context Vlaamse expertisenetwerken
- Gemeenschappelijkheden en verschillen in beide trajecten

Invulling

- Inleiding (voorzitter): [Ruben Vanderlinde \(UGent\)](#)
- Bijdrage 1 - Masterclass voor Lerarenopleiders (SoE KU Leuven)
 - [Kristien Carnel \(situering\)](#)
 - [Johan De Wilde \(praktijk\)](#)
 - [Frederik Maes \(besluiten\)](#)
- Bijdrage 2 - Masterclass Praktijkonderzoek voor Lerarenopleiders (ENW AUGent)
 - [Hanne Tack](#)
 - [Joke Hurtekant](#)
 - [Lisa Brille](#)
- Discussiant: [Eline Vanassche \(KU Leuven\)](#)

Masterclass voor Lerarenopleiders: een professionaliseringstraject van School of Education Associatie KU Leuven

1. Situering
2. Ontwerpprincipes
3. Praktijk: getuigenis en onderzoeksperspectief
4. Besluiten

Situering (1)

- Drie edities (2013-2014, 2014-2015, 2015-2016).
- SoE-project van UCLL, Odisee, CVO VIVO en VUB

“The missing link: een L O O P tot meesterschap”

1. Organisatie tweede editie
2. Evaluatie-onderzoek tweede editie
3. Voorstel derde editie

Situering (2)

Doelgroep

- Lerarenopleiders uit alle lerarenopleidingen (SLO of GLO, hogeschool, CVO of universiteit, ongeacht expertisenetwerk)
- Ook mentoren
- Minstens 2 à 3 jaar ervaring
- Liefst min. 2 deelnemers per instelling/campus

Aan de opeenvolgende edities namen respectievelijk 33, 28 en 12 lerarenopleiders deel.

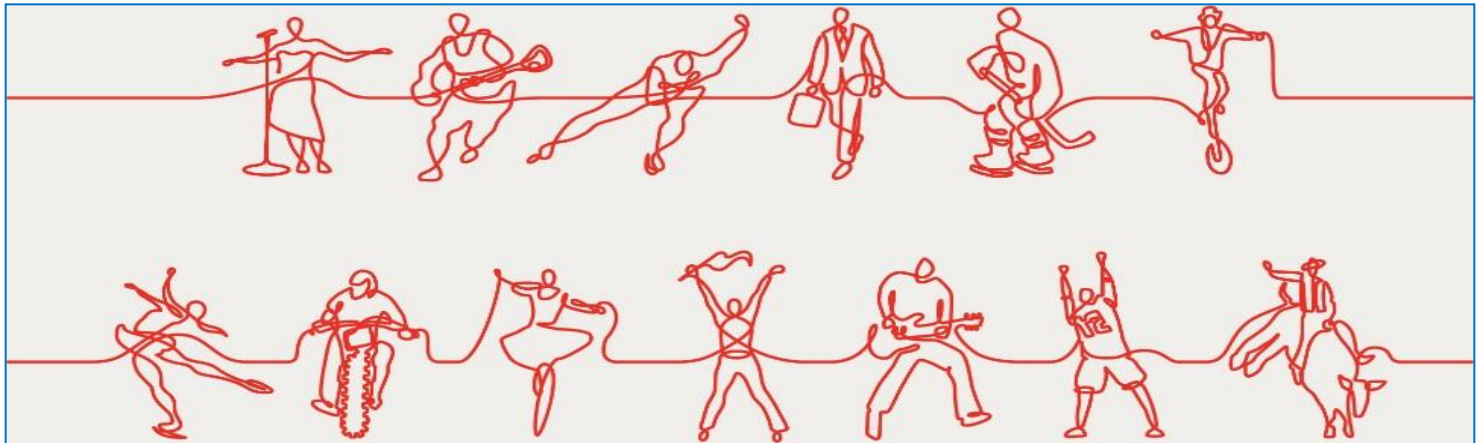

Ontwerpprincipes (1)

- **‘Brede’** opleiding
Vier meerdaagse residentiële bijeenkomsten, met diverse thema’s cf. rollen lerarenopleiders (beroepsprofiel Velov, Lunenberg e.a.):
 - de professionele identiteit van de lerarenopleider
 - het leren van lerarenopleiders
 - het begeleiden/beoordelen van toekomstige leraren
 - leraren opleiden binnen bepaalde organisatie/context .
- **Meerdere insteken:**
combinatie van theoretische kaders, ervaren en uitwisselen, reflecteren, toepassen en onderzoeken.
- Een **langdurig vormingstraject**

Ontwerpprincipes (2)

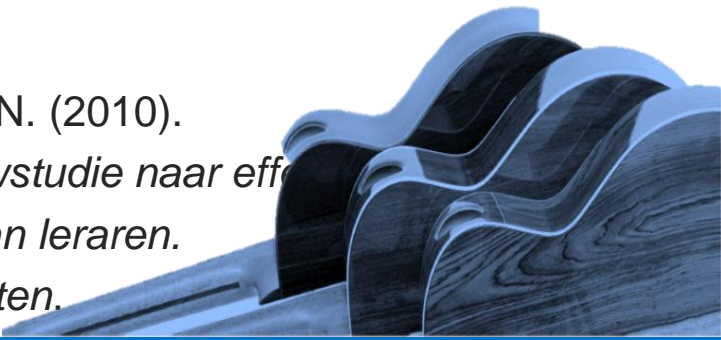

- Grote diversiteit aan ervaringsbasis vergt **differentiatie** in professionalisering.
- Uitdieping via **zelfwerkzaamheid**, nu in keuzetraject: supervisie, praktijkonderzoek of docentenstage.
- Gerelateerd aan de **eigen praktijk** en **professionele context**.

Ontwerpprincipes (3)

- Leren van en met elkaar... groeien naar een professionele leergemeenschap.
- Actief en onderzoekend leren.
- Aanscherpen en verruimen van een gemeenschappelijke taal.
- Kwaliteit van input.

Cf. Van Veen, K., Zwart, R., Merink, J. & Verloop, N. (2010).
Professionele ontwikkeling van leraren. Een reviewstudie naar effectiviteit en kenmerken van professionaliseringsinterventies van leraren.
Leiden ICLON/expertisecentrum Leren van Docenten.

Praktijk (1)

Waarom zouden we deelnemen?

Professionele x persoonlijke ontwikkeling

Praktijk (2)

Waarom zouden we deelnemen?

Professionele x persoonlijke ontwikkeling

je leeftijd

je diploma

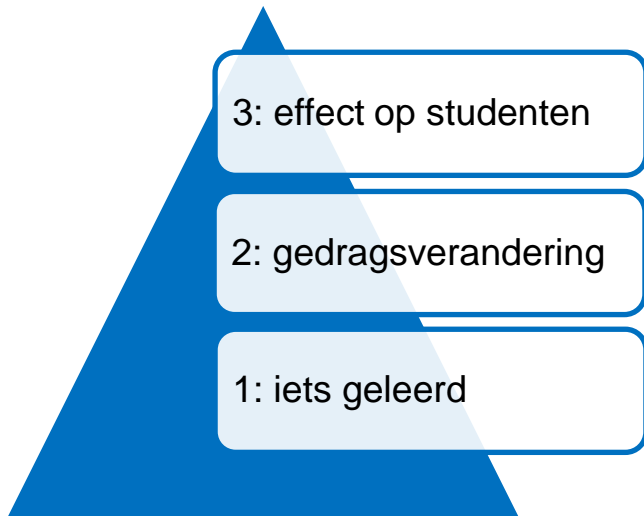
je functie

bepalen mee hoe je toetast

je persoon

Praktijk (3)

Wat halen we er uit?

0: niets of nauwelijks iets geleerd

- 4 focusgroepen met alle aanwezigen slotdriedaagse
- Reeks individuele interviews (deelnemers & leidinggevenden)

... dankzij welke invalsteek?

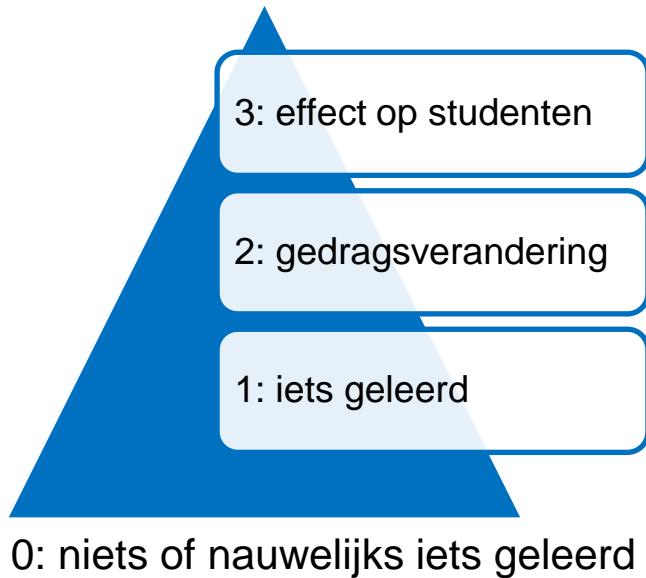
- conceptuele
- reflectie
- onderzoek
- vaardigheden

Subjectief aanvoelen betrokkenen van effect en oorzakelijkheid

Praktijk (4)

Wat halen we er uit?

- Bewustzijn rol & verantwoordelijkheid
- Conceptuele kaders
- Deel van professionele leer-gemeenschap
- (Coachings)vaardigheden
- Onderzoekscompetenties

Vrij grote tevredenheid: 1, vaak 2, soms 3, maar interindividuele verschillen // profiel & context

Subjectief aanvoelen betrokkenen

Praktijk (5)

Wat halen we er uit?

De Masterclass als *gestalt*

... dankzij welke insteek?

- Conceptuele
- Reflectie
- Onderzoek
- Vaardigheden

Subjectief aanvoelen betrokkenen

- + Belang van leidinggevenden en van anticipatie
- + Leren als sociaal gebeuren
- + Vragen bij: “We zien wel wat de autonome professional ermee doet.”

Praktijk (6)

Wat halen we er uit?

- Samen zorgen de invalshoeken voor het effect
- Eén leerlijn wat zwakker doet niet af aan totaalbeleving
- Men houdt aan het geheel

en vormen ze een eenheid
maar een dissonant wordt
wel opgemerkt
maar wil eigen genre
kunnen kiezen

Besluiten (1)

- **Return on investment?**
Investering is niet gering (tijd en kostprijs)
Maar: de elementen waardoor de investering groot is, bieden net meerwaarde:
 - ✓ vier meerdaagses met overnachting
 - ✓ keuzetrajecten om rekening te houden met diversiteit
 - ✓ meerdere begeleiders.

Besluiten (2)

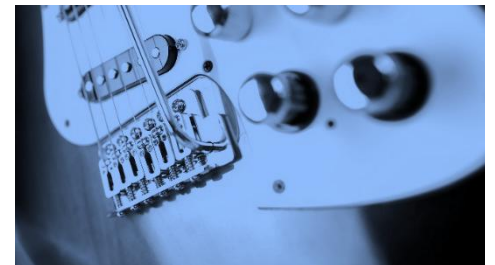
- **Professionele ontwikkeling begrijpen vanuit complexiteitstheorie¹**
 - ✓ Geen rechtlijnige proces-product logica, niet voorspelbaar, maar ook geen 'chaos'.
 - ✓ Samenspel van veel verschillende factoren die onderling interageren (deelnemer, professionaliseringactiviteit in al zijn facetten, werkcontext).

¹ Opfer, V. D., & Pedder, D. (2011). Conceptualizing Teacher Professional Learning. *Review of Educational Research*, 81(3), 376-407.

Besluiten (3)

- **Toekomst?**
 - ✓ De combinatie van verschillende insteken (inhoudelijk en qua aanpak) verhoogt de kans op diepgaand leren.
 - ✓ De link met de eigen werkcontext versterkt het leren. Uitdaging voor de toekomst om dit verder/meer uit te werken (bv. shadowing, collegiale consultatie, teamteaching).
 - ✓ Alle lerarenopleiding betrekken (moeilijkheid om lerarenopleiders van specifieke lerarenopleiding (universiteiten, CVO's) aan te trekken).
 - ✓ Behoeftte aan een vervolgtraject.

Meer informatie

- www.schoolofeducation.eu
- <https://associatie.kuleuven.be/schoolofeducation/projecten/loop> (onderzoeksrapport)
- Kristien.carnel@skynet.be
- Johan.dewilde@odisee.be
- Frederik.maes@schoolofeducation.eu

De Masterclass Praktijkonderzoek voor Lerarenopleiders van het Expertisenetwerk AUGent